

Olga i el Llibre de la Ciència

ENTRE-VEUS

per [M. Carme Pinyana i Garí](#)

707

“N’hi ha alguns que pensen que ja hem arribat
a la fi del viatge.”

Olga Tokarczuk, *Cos* (2019, 337)

Una de les cerimònies més solemnes que es realitzen a les universitats, a la majoria, tot i que algunes dels EUA no la contempen, consisteix a distingir personalitats acadèmiques, polítiques o rellevants socialment, amb el grau de doctor *honoris causa*.

L’acte de conferiment de la distinció, ben entès que no es tracta d’un títol acadèmic, es pot fer en una cerimònia separada o durant una graduació d’estudiants o inauguració de curs. D’habitud hi ha un protocol estrictament marcat. Una vegada assegut el públic assistent al paranimf de la universitat, entra la comitiva (professorat, membres de l’equip de direcció i consell de govern vestits amb la indumentària acadèmica), l’orfeó canta i s’inicia la lectura de l’acta del nomenament. Tot seguit qui apadrina el doctorand/a en fa la *laudatio* i en el moment culminant, la rectora o el rector li imposarà els símbols del doctorat: el birret lloreat, la medalla, l’anell, els guants blancs i el Llibre de la Ciència, i se li lliura el diploma acreditatiu de la nova condició. El nou doctor o doctora *honoris*

causa seguidament fa el seu discurs d'investidura i la cerimònia se sol cloure amb l'himne de la universitat, el *Gaudeamus Igitur*.

Recentment la Universitat Jaume I, per decisió de la rectora Eva Alcón i el seu equip, ha escollit com a Llibre de la Ciència per als *honoris*, un exemplar d'una obra única i singular, la [Cronografia tòpica del Calendari Julià](#), d'Arcadi Garcia Sanz i Francesc de Rocafiguera i Garcia.

A la Universitat Jaume I, creada a Castelló de la Plana el 1991, el primer doctor *honoris causa* va ser el geògraf castellonenc Vicent Sos Baynat (1895-1992), qui rebia la distinció el 12 de juny de 1992, tres mesos abans del seu decés. I des d'aleshores, quaranta-cinc homes i 6 dones han estat investits amb el doctorat *honoris causa*. Això no obstant, només els tres darrers, la doctora en medicina Anna Lluch i els professors Emilio Ridruejo i Jorge Cardona, van rebre l'anomenat *Llibre de la Ciència*, com a símbol dels secrets de les ciències, de la mateixa manera que cada objecte té la seua significació. Anteriorment no s'havia decidit quin llibre podria ser adient, i simplement no s'hi lliurava.

Recentment la Universitat Jaume I, per decisió de la rectora Eva Alcón i el seu equip, ha escollit com a Llibre de la Ciència per als *honoris*, un exemplar d'una obra única i singular, la [Cronografia tòpica del Calendari Julià](#), d'Arcadi Garcia Sanz i Francesc de Rocafiguera i Garcia, que es fa enquadrar *ex professo* en pell i s'hi incorpora un exlibris i un colofó amb el nom de la persona destinatària i la data del nomenament. En definitiva, un objecte valuós, preciós, per a qui l'ofereix i per a qui el rep. Aquesta *Cronografia* es va editar l'any 1993 per Publicacions de la Universitat Jaume I, l'editorial universitària.

Campus de la Universitat Jaume I de Castelló de la Plana

Plantegem-nos ara què significa per a la universitat pública, en l'actualitat, mantenir i potenciar l'editorial pròpia. Doncs dit així, també de manera ràpida i

sense entrar en detalls ni excepcions, representa gestionar la publicació principalment de quatre tipus de continguts:

1. Material docent al voltant de les assignatures dels diferents graus que s'hi imparteixen (manuale, guies, exercicis...).
2. Ponències i comunicacions de congressos i jornades científiques.
3. Monografies resultants de les investigacions en ciències humanes i socials.
4. Publicacions periòdiques pròpies.

Les editorials universitàries tenen exclosa de la seua línia, per regla general, la publicació de literatura de creació, si no ve emmarcada per estudis o investigacions com ara l'edició o transcripció de textos antics o la traducció. I tampoc solen publicar resultats d'investigació científica que no siguen de ciències humanes o socials, ja que es vehiculen a través de revistes, sovint privades i que exigeixen pagament per publicar.

El llibre científic com a símbol de la saviesa organitzada, estructurada, transmissible i perdurable en el viatge de la humanitat és d'una importància suprema que s'ha de preservar si es vol evitar una excessiva fragmentació del coneixement.

Així, perquè una publicació acadèmica o científica aporte coneixements certs i vàlids ha de tenir en compte els aspectes d'edició, com ara l'organització dels continguts, de manera normalitzada, i amb qualitat lingüística i ortotogràfica que eliminen elements distorsionadors de la lectura i la comprensió. I tot això cal aplicar-ho tant al que ha de ser un llibre imprès com també a l'entorn digital, ja que la publicació electrònica, indiscutible en aquests moments, requereix la mateixa o més cura en l'edició dels continguts. És a dir, les rutines de preimpresió, la cura en la presentació dels continguts, que realitzen els equips editorials professionalitzats és absolutament imprescindible.

El llibre científic com a símbol de la saviesa organitzada, estructurada, transmissible i perdurable en el viatge de la humanitat és d'una importància suprema que s'ha de preservar si es vol evitar una excessiva fragmentació del coneixement. Independentment de l'eixida final de l'obra, bé impresa en paper, bé en arxius digitals, o en tots dos formats, el llibre, com a font i consulta de coneixement, continua sent essencial per al desenvolupament dels objectius de les Universitats, i les editorials universitàries assumeixen un paper important dins de la institució, una tasca irrenunciable que, en nom de l'excel·lència, no es pot desatendre